

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 15C/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122204464
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Slobodníková
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7122204464.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Ivetou Slobodníkovou v spore žalobkyne: A. B., nar. X. XX. XXXX, bytom C., D. XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Juraj Ferenčík, PhD., s.r.o., so sídlom v Košiciach, Krivá 23, proti žalovanému: E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., D. XX, zastúpenému JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice, o neplatnosť právneho úkonu

rozhodol:

Žalobu zamietá.

Žalovanému priznáva proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 20. 5. 2022 domáhala proti žalovanému, aby súd určil, že právny úkon žalovaného označený ako „Započítanie náhrady za užívanie nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu a výzva na úhradu náhrady za užívanie nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu“ zo dňa 7. 4. 2022 je neplatný. Podľa dôvodov žaloby, listom zo dňa 7. 4. 2022 žalovaný oznámil žalobkyni, že jej započítava sumu 5 500,- EUR za užívanie nehnuteľností nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu, za obdobie od mesiaca máj 2018 do mesiaca február 2020. Ide o užívanie nehnuteľností zapísaných v katastrálnom území F, obci C. – D. G., H. C. I., na liste vlastníctva č. XXX ako parcela registra „C“ č. 229 – záhrada, parcela registra „C“ č. 230 a dom súpisné č. XXXX, stojaci na parcele reg. „C“ č. 230, ktorých je žalovaný podielovým spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 1/4 a žalobkyňa v spoluvlastníckom podiele 3/4. Suma 5 500,- EUR, ktorú žalovaný započítal listom zo dňa 7. 4. 2022 k pohľadávke priznanej žalobkyni rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 42C/42/2018 zo dňa 19. 6. 2020 vo výške 5 628,57 EUR s príslušenstvom nie je spôsobilou pohľadávkou na započítanie. Uvedená pohľadávka neexistuje, nikdy nevznikla a navyše, ak by sa aj jej existencia dokazovala, je premlčaná. Medzi stranami zároveň prebieha konanie o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na ktoré sa odvolával žalovaný v započítaní, vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 42C/15/2020. V konaní pohľadávka na náhradu voči spoluvlastníkovi za užívanie predmetu spoluvlastníctva nad rámec jeho podielu bola žalovaným uplatnená v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Tento postup nie je prípustný, lebo v priebehu konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva si spoluvlastník, ktorému je ukladané zaplatenie primeranej náhrady za vyporiadané nehnuteľnosti, nemôže proti takému nároku spoluvlastníka započítať iný majetkový nárok. Uvedené potvrdilo aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1927/2004.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 28. 7. 2022 žiadal, aby súd žalobu zamietol ako neprípustnú. Žalovaný započítal proti nároku žalobkyne svoju existujúcu a splatnú pohľadávku. Námetka premlčania uplatnená žalobkyňou je nedôvodná.

3. Žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 5. 8. 2022 uviedla, že jednostranné vyhlásenie žalovaného v písomnom podaní nemá dôkaznú silu na to, aby bolo takýto postup možné považovať za unesenie dôkazného bremena. Aj strohé konštatovanie, že žalovaný započítal „existujúcu a splatnú“ pohľadávku nemá oporu v skutkovom ani reálnom stave. Uvedená pohľadávka neexistuje, nikdy nevznikla a navyše, ak by sa aj jej existencia dokazovala, je premlčaná z dôvodov uvedených v žalobe. Žiadala, aby súd žalobe vyhovel v celom rozsahu.

4. Žalovaný v písomnom podaní zo dňa 20. 9. 2022 trval na svojom vyjadrení poukazujúc na neprípustnosť žaloby podľa § 137 Civilného sporového poriadku. Bez ohľadu na uvedené poukázal na skutočnosť, že proti pohľadávke žalobkyne započítal svoju splatnú a existujúcu pohľadávku, a to listom zo dňa 7. apríla 2022. V tomto započítaní jednoznačne identifikoval svoju pohľadávku, ktorú proti pohľadávke žalobkyne, vyplývajúcej jej z rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 42C/42/2018 zo dňa 19. júna 2020, započítal. Žalovaný navrhol, aby súd vykonal dokazovanie jeho výsluchom, výsluchom žalobkyne a pripojenými listinnými dôkazmi. V prípade neprípustnosti žaloby nemôže mať akékoľvek dokazovanie na rozhodnutie súdu o zamietnutí žaloby ako neprípustnej žiadny vplyv.

5. Skutkový stav sporu súd zistil nasledovne:

6. Listom zo dňa 7. 4. 2022 žalovaný oznámil žalobkyňi, že započítava sumu 5 500,- EUR za užívanie nehnuteľností nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu za obdobie od mesiaca máj 2018 do mesiaca február 2020. Jedná sa o nehnuteľnosti zapísané v katastrálnom území F., obec C. – D. G., H. C. I., na liste vlastníctva č. XXX ako parcela registra „C“ č. 229 – záhrada vo výmere 351 m², parcela registra „C“ č. 230 - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 265 m² a dom, súpisné č. XXXX, stojaci na parcele reg. „C“ č. 230, ktorých je žalovaný podielovým spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 1/4 a žalobkyňa spoluvlastníčkou v spoluvlastníckom podiele 3/4. Žalobkyňu vyzval na úhradu náhrady za užívanie nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu.

7. Uznesením zo dňa 6. 5. 2020 sp. zn. 42C/42/2018 tunajší súd konanie o vzájomnej žalobe zo dňa 8. 1. 2020 vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 42C/15/2020, v ktorom konajúci súd zároveň vyslovil, že vo vylúčenom konaní zároveň rozhodne o návrhu na pripustenie zmeny vzájomnej žaloby, teda o novom nároku na náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu.

8. Žalobkyňa vo výpovedi pred súdom uviedla, že podľa aktuálneho listu vlastníctva je 3 podielová spoluvlastníčka záhrady a domu v katastrálnom území F.. Nehnuteľnosti užíva spoločne s tromi deťmi a priateľom od rozvodu manželstva. Dom má tri izby.

9. Žalovaný vo výpovedi uviedol, že je 1 podielový spoluvlastník nehnuteľností. Nemôže nehnuteľnosti užívať, lebo sú vymenené zámky a nemá prístup na pozemok.

10. Súd právne posúdil vec nasledovne:

11. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

12. Žaloby na usporiadanie práv a povinností identifikujeme na základe ich právneho dôvodu. Z hmotného práva musí vyplývať, či súd má oprávnenie rozhodnúť, že existujúci právny vzťah medzi stranami modifikuje, teda mení jeho obsah (usporadúva ho), pričom takáto zmena má za cieľ účelné užívanie majetkových práv v budúcnosti. Ďalším znakom je, že súd má pri usporiadaní vzťahu aspoň určitú mieru diskrečnej právomoci. Táto diskrečná právomoc sa pohybuje v rámci pravidiel ustanovených príslušnou hmotnoprávnou normou. Súd je na základe žaloby povinný právny vzťah medzi stranami usporiadať. Iba výnimočne, ak to vyplýva z hmotného práva, súd existujúci právny vzťah nezmení. Pri žalobách na usporiadanie práv a povinností nie je súd viazaný žalobným návrhom v plnom rozsahu (§ 216). Žalobca v žalobnom návrhu nemusí uviesť presnú predstavu o tom, ako má súd právny vzťah vysporiadať, postačí, ak zo žalobného návrhu je zrejmé, že žalobca sleduje usporiadanie

práv a povinností predpokladané hmotným právom (Civilný sporový poriadok, Štefček a spol., 2016, Komentár).

13. Predmetom konania je určenie neplatnosti právneho úkonu žalovaného označeného ako „Započítanie náhrady za užívanie nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu a výzva na úhradu náhrady za užívanie nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu“ zo dňa 7. 4. 2022. Vo vzťahu k právnomu úkonu žalovaného sa predovšetkým muselo skúmať, či žalobný návrh na určenie neplatnosti právneho úkonu je prípustný podľa ust. § 137 CSP.

14. Podľa názoru relevantnej právnej teórie, žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, je potrebné považovať za vadný. Pokiaľ vady žaloby nie sú odstránené, súd žalobu odmietne (§ 129), ibaže pre tento nedostatok možno v konaní pokračovať. Súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať, ak je z obsahu žaloby zrejmé, čoho sa týka a čo sleduje. Súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu, nie jeho formuláciou. Napr. v okolnostiach konkrétneho prípadu je možný taký postup súdu, že súd na základe žalobného návrhu na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy rozhodne, že žalobca je vlastníkom veci, ak je zo žaloby dostatočne zrejmé, že žalobca sleduje, aby bol zapísaný ako vlastník vo verejnom registri.

15. Z ust. § 129 CSP vyplýva povinnosť súdu za účelom ustálenia predmetu sporu žalobcu poučiť o vadách ním podanej žaloby a vyzvať ho, aby ich v ním určenej lehote odstránil.

16. Žalobou o určenie právnej skutočnosti, tak ako je to v tomto prípade, možno sa domáhať, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Právnu skutočnosťou je aj právny úkon, ktorý je právnu teóriou charakterizovaný ako tzv. subjektívna právna skutočnosť. Právna úprava v ust. § 137 písm. c) a písm. d) CSP je založená na tom, že určovacia žaloba má smerovať k určeniu konkrétneho práva, a to k určeniu jeho existencie alebo neexistencie, ak je na takomto určení naliehavý právny záujem, pričom je možné žalovať o určenie právnej skutočnosti, čo je však limitované prípustnosťou takejto žaloby vo väzbe na osobitný právny predpis. Z dôvodovej správy k dotknutým ustanoveniam Civilného sporového poriadku vyplýva, že úplne nová koncepcia je zakotvená v písm. c) a d), kde sa rozlišuje klasická určovacia žaloba a žaloba o určenie inej právnej skutočnosti podľa písm. d). Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné žaloby o určenie neplatnosti alebo platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mliaňajú sa účelu žaloby určovacej. Medzi osobitné predpisy podľa písm. d) patria napr. Zákonník práce, zákon o dobrovoľných dražbách a podobne.

17. Súd dal možnosť stranám sporu na pojednávaní sa k aplikácii ustanovenia § 137 písm. d) CSP vyjadriť.

18. Žalovaný na pojednávaní dňa 30. 5. 2023 predložil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 10. 2022 sp. zn. 1Obdo/51/2021, podľa právnych záverov ktorého žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu. Podaná žaloba je neprípustná a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť.

19. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 30. 5. 2023 tvrdila, že predložené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je pre konanie irelevantné, pretože je tam iný skutkový stav.

20. S uvedeným názorom žalobkyne sa súd nestotožňuje. Z právneho predpisu musí vyplývať výslovne možnosť – zmocnenie domáhať sa podania žaloby na určenie právnej skutočnosti (akou je neplatnosť právneho úkonu označeného ako „Započítanie náhrady za užívanie nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu a výzva na úhradu náhrady za užívanie nehnuteľností nad rámec spoluvlastníckeho podielu“), nakoľko takýto právny úkon je len úpravou o dôsledkoch súdneho rozhodnutia. V žalobe označené ustanovenie § 580 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 581 ods. 2 Občianskeho zákonníka je len hmotnoprávnou úpravou o právach a povinnostiach veriteľa a dlžníka, neobsahuje však zákonné zmocnenie na „procesnú možnosť“ podania žaloby o neplatnosť takéhoto úkonu. Teda zo samotnej úpravy o tom, kedy je právny úkon neplatný ešte bez ďalšieho nevyplýva, že je procesne prípustné (správne) žalovať o neplatnosť právneho úkonu. Nemá sa teda určovať neplatnosť právneho úkonu ako podmienky existencie, resp. neexistencie práva, ale dôsledok tohto právneho úkonu, a teda, či tu právo je alebo nie je. Opačný príklad by popieral samotný zmysel ustanovenia § 137 písm. d) CSP a odporuje i Komentáru k Civilnému sporovému poriadku a aplikačnej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/48/2020, sp. zn. 7Cdo/268/2019).

21. Na základe uvedených záverov a s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd žalobu pre jej neprípustnosť podľa ust. § 137 Civilného sporového poriadku zamietol.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal proti neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

23. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **m o ž n o** podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Košice písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, **m ô ž e** žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.